

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: T. Č., narozená dne X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2023, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2023, č. j. X se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) ze dne 25. 10. 2023, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 7. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo ve věci žádosti žalobkyně o invalidní důchod rozhodnuto tak, že žádost se zamítá pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“).

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně považovala napadené rozhodnutí za nesprávné, neboť posudkovým lékařem nebyl podrobně zkoumán její zdravotní stav, nebyla osobně vyšetřena posudkovým lékařem s patřičnou atestací ani jiným posudkovým lékařem, nebyla vyzvána k osobnímu jednání, aby mohla zodpovědět na dotazy lékaře. Rozhodnutí je v rozporu s lékařskými vyšetřeními, posudkový lékař rozhodl v nesouladu s celkovým zdravotním postižením žalobkyně a její možností nalézt vhodné zaměstnání s dlouhodobým uplatněním, nevzal v úvahu zdravotní stav trvající od roku 2010 dosud. Nebyl dostatečně a objektivně zjištěn zdravotní stav žalobkyně.
4. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

5. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku ze dne 16. 10. 2023, dle kterého pracovní schopnost žalobkyně poklesla pouze o 20 %, rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu žalobkyně je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 5b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., nedošlo k navýšení dle § 3 vyhlášky. Posudek považovala za úplný a přesvědčivý.
6. Navrhla důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR, která je k tomu povolána dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Za stávajícího skutkového stavu setrvala na svém rozhodnutí.

IV. Obsah správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala žádost o invalidní důchod. Byl vypracován posudek o invaliditě ze dne 1. 6. 2023 PSSZ – LPS pro Prahu 5 č. j. LPS/2022/2284-P5_CSSZ (dále jen „prvostupňový posudek“), dle kterého byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně, jehož rozhodující příčinou jsou bolesti hlavy, diagnóza cefalea charakteru vestibulární migrény – lehká vestibulární symptomatika, hodnoceno srovnatelně s migrénou – formou se středně těžkým průběhem, podle kapitoly VI, položky 11b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Vyhláška“), pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 20 %, procentní míra poklesu pracovní schopnosti se podle § 3 a 4 Vyhlášky nemění, žalobkyně tak není dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. invalidní.
8. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 11. 7. 2023 byla žádost žalobkyně zamítnuta pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., neboť podle posudku PSSZ ze dne 1. 6. 2023 pracovní schopnost žalobkyně poklesla pouze o 20 %.
9. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně dne 19. 7. 2023 námitky a přiložila lékařské zprávy z psychiatrie ze dne 17. 7. 2023 a z neurologie.
10. V námitkovém řízení byl vypracován posudek o invaliditě ze dne 16. 10. 2023, č. j. LPS/2023/1373-NR-MRS_CSSZ (dále jen „námitkový posudek“). Námitkový posudek byl vypracován na základě zdravotnické dokumentace zmíněné

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

v prvostupňovém posudku a lékařských zpráv předložených žalobkyní. Posudkový lékař došel k následujícím skutkovým zjištěním týkající se zdravotního stavu žalobkyně: panická porucha, úzkostná porucha osobnosti, migréna – lehká vestibulární symptomatika. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je panická porucha u úzkostné osobnosti, jde o lehké postižení. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav posudkový lékař hodnotil v souladu s přílohou k Vyhláše podle kapitoly V, položky 5b, u níž se stanovuje procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 15-20 %, byla zvolena míra 20 % zhodnocením funkčního postižení, která se dle § 3 Vyhlášky nemění, zdravotní postižení není takového stupně a rozsahu, aby odůvodňovalo stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti. Celková míra poklesu pracovní schopnosti tak nedosahuje hodnoty podmiňující uznání kteréhokoliv stupně invalidity, žalobkyně není invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb.

11. V napadeném rozhodnutí ze dne 25. 10. 2023 žalovaná vyšla z námitkového posudku, shrnula jeho podklady, skutková zjištění v něm učiněná, včetně hodnocení dle přílohy k Vyhláše, a dále jeho závěry. Žalovaná uvedla, že se v rámci přezkumu zabývala všemi námitkami žalobkyně, přičemž zdravotní stav posoudila komplexně nad jejich rozsah. Námitky neshledala důvodnými a potvrdila proto prvostupňové rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.r.s.), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.r.s.). Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. K projednání dané věci nařídil soud ústní jednání, které se konalo dne 8. 11. 2024, žalobkyně i žalovaná při jednání setrvaly na svých stanoviscích.
14. Podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb. *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.*
15. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a dále v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
16. Podle § 2 odst. 3 Vyhlášky *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nescítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

17. Podle § 3 Vyhlášky v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (odst. 1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (odst. 2).
18. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal invalidním, správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod, případně jeho změně, je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (viz § 8 zákona č. 582/1991 Sb.). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.
19. Na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav, dochované pracovní schopnosti pojištěnce a zaujímají se v něm též posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku.
20. V projednávaném případě žalobkyně zejména zpochybňovala závěry posudkových lékařů ohledně posouzení jejího zdravotního stavu, žalovaná pak ze závěrů posudkových lékařů vycházela. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. Posudková komise soudu předložila posudek ze dne 29. 8. 2024, evidenční číslo SZ/2024/328-PH-14 (dále jen „Posudek MPSV“), který soud provedl při jednání jako důkaz; soud sám není oprávněn zdravotní stav žalobkyně zkoumat.
21. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předseda komise MUDr. JUDr. J. Š., Ph.D., další lékařka: MUDr. T. M. s odborností psychiatrie. Žalobkyně byla jednání posudkové komise přítomna, s posudkovým závěrem byla ústně seznámena. Z posudku vyplývá, že komise vycházela ze spisové dokumentace správního orgánu a soudního spisu, včetně doložených lékařských zpráv a dokumentace ošetřující psychiatrie HOST, s.r.o. MUDr. S. Dle výroku byla žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %. Den vzniku invalidity byl stanoven na 7. 9. 2023, doba platnosti do 31. 8. 2027. Dle pracovní anamnézy žalobkyně absolvovala odborné učiliště, střední školu nedokončila, pracovala jako pomocná kuchařka, prodavačka, uklízečka a naposledy jako vrátná do 30. 6. 2023, poté byla v pracovní neschopnosti. Byly shrnuty

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

subjektivní potíže sdělené při jednání, posudkově významné odborné lékařské nálezy od roku 2019 do současnosti včetně řady zpráv z psychiatrie i zpráv z doby po vydání napadeného rozhodnutí, dále je uveden diagnostický souhrn. Bylo provedeno vyšetření žalobkyně při jednání komise lékařkou z oboru psychiatrie, závěry jsou popsány. Dle posudkového zhodnocení byl konstatován dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla panická porucha, procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla hodnocena podle kapitoly V, položky 5c přílohy k Vyhlášce a činila 35 %, která nebyla dle § 3 Vyhlášky dále navyšována. Datum vzniku invalidity 7. 9. 2023 bylo vztaženo ke konkrétnímu lékařskému záznamu psychiatra, kdy šlo o zápis k referovanému shromažďování podkladů pro řízení o invalidním důchodu a dále bylo pokračováno stran medikace antidepresivem, s panickou poruchou byly konstatovány i somatoformní vegetativní dysfunkce. Dle zprávy psychiatra ze dne 23. 7. 2024 referována, byť v odstupu od vydání napadeného rozhodnutí, závažnost stavu a problematičnost účinku farmakoterapie. Komise poukázala na to, že v daném případě byla užívána identická medikace antidepresiva v monoterapii po celou dobu léčby od 10. 11. 2022 v dané ambulanci. Nemohlo být hodnoceno dle kapitoly VI, položky 11c přílohy k Vyhlášce, neboť nebyl zjištěn takový korelát klinického postupu. Stran vestibulárního postižení nemohlo být hodnoceno více než dle kapitoly VIII. oddíl A položky 8a, obdobně u kognitivního deficitu nebylo možné hodnotit přes kapitolu V oddíl A položku 8a, tedy nemohlo být hodnoceno výše, než dle zvolené klasifikace, ani další postižení by posuzovanou neomezovalo nad rámec konstatované míry poklesu pracovní schopnosti, což platí i pro vertebrogenní algický syndrom. Platnost posudku byla stanovena do 31. 8. 2027 vzhledem k věku, charakteru a kombinaci postižení a dosavadnímu vývoji včetně okolností klinického postupu i míře poklesu pracovní schopnosti.

22. Podle kapitoly V položky 5c přílohy k Vyhlášce jde mj. o úzkostné poruchy, kdy dle položky 5c jsou hodnocena středně těžké funkční postižení, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit značně omezen, možné rozpětí činí 25 – 35 %.
23. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019, č. j. 8 Ads 138/2017-40 k tomu NSS uvedl, že: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).“*
24. Žalobkyně ani žalovaná neměly k Posudku MPSV námitek, žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu. Soud považuje Posudek MPSV za podrobný, komplexní a jeho závěry za přesvědčivě odůvodněné. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, podrobně shrnula a vyhodnotila řadu lékařských nálezů, včetně zpráv doložených žalobkyní, rovněž zohlednila vyjádření žalobkyně sdělená při jednání komise a provedla její vyšetření. Na rozdíl od námitkového posudku, který vycházel pouze z jediné zprávy z psychiatrie, si komise vyžádala celou dokumentaci

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

ošetřujícího psychiatra, kdy v posudku popsala nejméně sedm takových zpráv z různých časových období, které dokumentují vývoj psychických potíží žalobkyně, přičemž z těchto zpráv vycházela, když za rozhodující příčinu potíží žalobkyně označila panickou poruchu. V tom se sice komise shodla s námitkovým posudkem, ale na rozdíl od něj nehodnotila pouze jako lehké postižení, ale již jako postižení středně těžké, což dokladovala uvedenými zprávami a své závěry přesvědčivě odůvodnila. Rovněž vysvětlila, proč nemohlo být hodnoceno dle jiných položek přílohy k Vyhlášce.

25. Z uvedeného plyne, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni invalidity ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Napadené rozhodnutí je tak třeba považovat za nezákonné.
26. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost podle § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s.ř.s. V dalším řízení, v němž bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), bude žalovaná vycházet z Posudku MPSV, který soud nechal v tomto řízení vypracovat, žalovaná tomu přizpůsobí svůj další procení postup.
27. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. Žalobkyně byla ve věci plně úspěšná, ale žádné náklady řízení jí nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 8. listopadu 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.